

ŽIVLJENJE IN SMRT JOHANNESA DOBBLINGERJA

IZ CIKLA „VESELIČNI PROSTOR“

M I L E K L O P Č I Č

*Johannes Dobblinger je bil nekoč
na Dunaju cesarski policaj.
Iz vsega srca bil je službi vdan,
mondura, sablja — vse en sam sijaj!*

*Res da življenje ni bilo brezskrbno
in da težko je šlc iz dneva v dan.
A naš Johannes bil je sila skromen.
Bil je Avstrijec in katoličan.*

*Poniževanje, revščina, pokornost —
zanj vse biló je v zlatem soju,
ker si krščansko našel je tolažbo,
češ, vdamo se naravnemu razvoju.*

*Nič čudnega, da je družina rasla
in da izgubil je nad njo oblast.
A kadar stal je na križišču,
je čutil vso oblast, vso svojo čast.*

*Da kričal bi v družini, bog ne daj! —
Johannes bil pač takšne je nature.
Veselje je imel le na križišču.
Najrajši delal bi vsak dan nadure.*

*Politično ni bil ne to ne ono,
politično je bil za „Gott beschütze“.
Verjel je v zvezdice, častil boga,
verjel v nebesa in peklò in vice.*

*A iznenada se je vse podrlo.
Johannes naš izgubil je cesarja.
Prepolna ulica kriči in poje.
Kdo naj za vse to odgovarja?*

*Johannes ni izgubil le cesarja,
celo križišče svoje je izgubil.
Poslej mu šlo je vse navzkriž.
Še bog, da se ni sam pogubil.*

*Za to je bil preveč kreposten.
Nekje v predmestju krčmo je najel,
kvartal je z gosti in — če treba — pel,
vendār ni bil nikoli več vesel.*

*Obujal je spomine, vzdihoval:
„Ubogi ti, ubogi ti Johannes:
Kdo bil bi mislil, da bo kdaj tako!
In ‚Gott beschütze‘, kje je danes?“*

*Čedalje bolj samotni je postajal,
obup ga je uklenil v svoj objem.
Sam sebi in poetom se je smilil.
(Klopčič celó je pesem pel o njem.)*

*Najhuje pač bolela je resnica,
ki jo je zdaj odkril Johannes:
„Johannese bo zmerom trl obup,
enako kakor včeraj, jutri, danes!“*

*In pil je, da spomine bi zatrl
in da resnica pozno bi pozabil.
Dejal sem, da mu vse je šlo navzkriž:
samo bolezen je privabil.*

*A ko je legel in bolan obležal,
ko duša je slovo od zla jemala,
začul na cesti težke je korake
in godba „Gott beschütze“ je igrala.*

*Johannes naš je vstal in se zravnal:
Je starih, dobrih časov to vrnitev?
Da spet bo kdo začel, končal kot jaz? —
Ves slab, omahujoč je k oknu hitel.*

*Trpela duša je njegova:
„Spet bo v časteh naš k. u. k. korak!
A da bi jaz vse to preživel znova?
Ne, rajši ne!“*

In vrglo ga je vznak.

PREŠERNOVA PODOBA IN NAŠI UMETNIKI

FR. K I D R I Č

6

Da se Prešeren po vrnitvi z Dunaja v Ljubljani ali Kranju, torej med leti 1828. do 1849. ni dal slikati, se mi zdi povsem izpričano.

Vrsta takih njegovih sodobnikov, ki bi skoraj o stvari morali nekaj vedeti, izrečno trdi, da taka slika ni obstajala. Pesnikova sestra **L e n k a** (1811—1891), ki je imela dovolj prilike, da se o tem pouči, je Tomu Zupanu 1878 odločno izjavila: „kontrafirati se (brat Frence) ni pustil nikoli“ (48). **A n a J e l o v š e k** (1823—1875), ki je bila izza 1838 pesnikova intimna prijateljica in postala mati njegovih otrok, je 1873 in 1874 pripovedovala hčeri Ernestini, da sta tako Langus kakor ona sama zaman prigovarjala pesniku, naj bi se dal slikati (spredaj 549 in 550). Pesnikova hči **E r n e s t i n a J e l o v š e k** (1842—1917), ki je imela v svoji sobi fotografijo Ganglovega kipa, lesorez Wagnerjevega „Prešerna“ in rez Goldensteinove slike (LZ 1902, 627), je trdila, da „nimamo nobene Prešernove slike po naravi“ (Spomini 4). **F r a n c P o t o č n i k** (1811—1892), ki je v Kranju občeval s Prešernom (spredaj 550, 555), je že 1849 in 1850 „vedel, da portreta rajnega pesnika ni“ ter je sporočil to 1883 Levcu (LZ 1900, 858). Prešernov sošolec